

DEPARTEMENT CULTUUR, JEUGD & MEDIA

ULTIMAS

Arenbergstraat 9

1000 BRUSSEL

T 02 553 68 72

info@ultimas.be

www.ultimas.be

MOTIVATIETEKST ULTIMA Roerend en Immaterieel erfgoed 2022

Laureaat Klaroenblazers 'Last Post'

De jury draagt de klaroenblazers van de 'Last Post' voor als laureaat voor de Ultima Roerend en Immaterieel erfgoed 2022.

Onder de Menenpoort in Ieper weerklinkt elke avond de 'Last Post': een ritueel en eerbetoon ter nagedachtenis van soldaten die sneuvelden tijdens de Eerste Wereldoorlog. Het is levend erfgoed, lokaal gebracht maar globaal relevant. Elke avond opnieuw, door weer en wind, staan ze er: de klaroenblazers. Het is op die mensen dat we nu de schijnwerpers willen richten: vrijwillig in de weer, telkens opnieuw.

De 'Last Post', traditioneel het definitieve vaarwel aan de gesneuvelden, wordt gespeeld ter ere van de soldaten van het voormalige Britse Rijk en haar geallieerden die sneuvelden in de 'Ieperboog' gedurende de Eerste Wereldoorlog (1914-1918). Maar evengoed met een vredeswens als diepe bijklank en een gevoel van "communitas", samen mens zijn, over breuklijnen en vroegere conflicten heen. Dit ritueel kent een lange traditie en startte in 1928. De 'Last Post' Association organiseert en faciliteert dit gebruik, in samenwerking met allerlei andere groepen en gemeenschappen in Ieper en in binnen- en buitenland. Elke avond om 20 u. precies, legt de lokale politie het verkeer stil onder de Menenpoort. Dan brengen leden van de lokale brandweer met een klaroen het ontroerende eerbetoon.

Gratis en vrij toegankelijk voor iedereen, groeide de 'Last Post' uit tot een van de bekendste vormen van herinneringscultuur en publieke rituelen ter wereld. De 'Last Post' bijwonen maakt dan ook voor velen deel uit van hun bezoek aan Ieper en de frontstreek.

In een wereld waar alles razendsnel evolueert en stilte zeldzaam is geworden, is het in stand houden van een ritueel van verstilling, waarbij de tijd even lijkt stopgezet, een heel opmerkelijk gegeven. Ook de continuïteit - een dagelijks ritueel, intussen bijna honderd jaar lang, maakt de 'Last Post' heel bijzonder.

Er zijn vele mensen bij betrokken. Cruciaal hierbij is de belangeloze inzet van de klaroenblazers, die elke dag klaar staan. Ook tijdens de coronapandemie bliezen ze de 'Last Post', zonder publiek. Het eresaluut voor de blazers wil bij uitbreiding ook een eerbetoon zijn aan alle erfgoedvrijwilligers en de organisatie die mee het erfgoed dragen, elke dag en nacht, door de jaren heen. In de omgang met ons cultureel erfgoed is de vrijwillige inzet van mensen en organisaties heel groot. Met de te toekenning van de Ultima aan de klaroenblazers wil de jury dan ook in de eerste plaats hun draagkracht in groep en als individuen, in een lange keten doorheen de tijd, in de kijker zetten.

Hoewel de traditie is voortgekomen uit een reactie op geweld en conflict, staat vandaag de vredesgedachte centraal: naast het herdenken van de oorlogsslachtoffers van de Eerste Wereldoorlog, is het een pleidooi geworden voor vrede overal ter wereld. Helaas is het nodig om op de dag van de Wapenstilstand in 1918, in 2022 te verwijzen naar actuele oorlogen, en in het bijzonder in Oekraïne. Omgaan met oorlogserfgoed is nooit een makkelijke opdracht: dat in Ieper doorheen de tijd die omslag naar een vredesboodschap is gebeurd, maakt dit ritueel des te relevanter. De 'Last Post' toont ook aan dat erfgoed 'emotie' is: het geeft een plek aan herdenking en rouw en laat verhalen naar boven komen, soms zelfs los van de context van de herdenking van de Eerste Wereldoorlog. Het biedt mensen verbinding en vertelt een universeel verhaal van hoe we in de wereld willen staan, van loslaten, vastnemen en doorgeven. Dat de klaroenblazers belangeloos, en met een enorme gedrevenheid dit erg betekenisvolle ritueel in stand houden, verdient dan ook alle eer.

QUOTE

"Dagelijks zetten de klaroenblazers zich belangeloos in om de 'Last Post' in stand te houden, een erg betekenisvol ritueel, met een universele vredesboodschap. Het is erfgoed dat zich afspeelt in een monument voor de doden, maar dat wordt doorgegeven en gedragen door een brede erfgoedgemeenschap en in de praktijk voortgeblazen door generaties van levende mensen, elke dag opnieuw. Hun engagement, al bijna honderd jaar lang, verdient dan ook alle eer."